

Q. F. S. F. Q.
Dissertatio Academica
De
& Aro^{ct} Musices cum ingenio
humano nexu, ejusque ad
hoc excolendum momento.

Cujus
Partem Priorem
Suffrag. Ampliss. Facult. Philos. in Reg. Acad. Aboënsi,
Præside
Mag. HENRICO GABRIELE
PORTHAN,
Eloq. Prof. Reg. & Ord. R. Acad. Litt. Human. Hisſ.
& Antiquitt. Membro,
Pro Laurea
Publice ventilandam sistit
JOHANNES NICOL. SNELLMAN,
Stip. Reg. Ostrobotniensis,
In Audit. Maj. die XIV Decembris An. MDCCXCI,
H. A. M. C.

ABOÆ, Typis FRENCKELLIANIS.

Viro Plurimum Reverendo atque Praeclarissimo
D:no Mag. JOHANNI SNELLMAN,
Ecclesiarum Gamlecarlebyensium Urbicae & Ruralis Sacel-
lano meritissimo,
Patri Indulgentissimo.

Quæ inde ab incunabulis ad hunc usque diem in me contulisti, Pater Optime, beneficia maxima vereque paterna, diu pectore meo, filiali pietate calente, inclusa, plura omnino sunt & majora, quam ut iis prædicandis celebrandisque tenues meæ sufficiant vires. Tuis vero, (cætera innumera ut fileam beneficia), præceptis, Tuaque indefessa institutione, antequam curriculum studiorum meorum Academicorum ingrederer, unice formatus, beneficiisque & consiliis Paternis semper sublevatus; non potui diutius gratosissimi animi motus comprimente, quin opportunitatem mibi oblatam, dum pagellas basce edere pararem, avide arriperem, easque venerabundus Tibi, Pater Optime, consecrarem, sensumque simul mentis pietate æstuantis publice declararem: persuasus, Te leve munusculum, sed pignus animi in Te piissimi, benevole excepturum. Meum vicissim est eritque semper, ab imo vovere pectore, velit Te Summus rerum humanarum Arbitrus salutem sospitemque & omni felicitatis genere florentem atque cumulatum, ad ultimos usque mortalitatis terminos servare, nobisque qui a Tua pendemus salute omnibus, præsidii, spei & gaudii uerrimam exoptatissimamque sic materiam sufficere!

Parentis Indulgentissimi

filius obsequentissimus

JOHANNES NICOL. SNELLMAN.

Inter artes elegantiores, magno studio ab hominibus
cultas, quasdam arctiori quasi cum natura humana
vinculo conjungi, ita ut omnes fere gentes, etiam nulla
admodum mentis cultura prævia, earum qualemcumque
cognitionem atque usum sibi comparaverint; quasdam
vero, cum a natura hominis non æque ac superiores istæ
sua quasi sponte profluant, difficiliores excogitatu atque
inventu esse: hoc non historia minus, quam rerum ipsa
ratio abunde docet. Illis igitur populi quoque maxime
rudes delectantur, quocunque cæterum utantur vitæ ge-
nere; posterioris vero familiæ artes, cum aliarum ante-
gressum quendam supponant cultum, vigere nequeunt,
nisi mores gentium a feritate ad mansuetudinem &
humanitatem jam fuerint traducti. Unde cum superiorum
illarum cultura ipsa humanitatis incunabula attingat; per
se patet, admodum esse difficile ipsum ortum atque prima
earum quasi rudimenta conatu certo indagare. Qui-
bus omnibus fere artibus, hoc nomine palmam præripit
Musica; cuius quandam rationem hominibus tam in sil-
vis vagantibus vitamque agrestem degentibus, quam in
civitatem congregatis, culturaque artium mitigatis, ab
antiquissimis retro temporibus adoptatam ubique fuisse,
deprehendimus. Nulla nempe, testantibus id omnis ævi
monumentis, pæne gens adeo rudis impolitaque olim ex-
stitit, quæ cantu & Musica, ac ejus qualicunque cultu-

A

pla-

* * 2 * *

plane destituta fuerit; quod idem fere itineraria de ho-
diernis quoque gentibus, quæ quidem hoc nomine dig-
næ sunt, confirmant. Præstantissima itaque hæcce ars,
cum insignibus ubique sit laudibus celebrata, ejusque in
vita humana multiplex usus nullo non tempore fuerit a-
gnitus; operæ pretium judicavimus, specimen aliquod in-
dustriæ literis navatæ edituri, huic rei paullo diligentius
considerandæ, animum adjicere, atque collectis quæ qui-
dem indagare nobis licuit, monumentis, Musæs studium
apud gentes etiam rudiores obvium lustrare: materiam
inde adepturi, vim ejus atque usum in humano ingenio
mansuefaciendo excolendo & ornando, paucis explican-
di atque stabiliendi. Ex qua ejus laude simul colligere
licet, quanta utilitas quamque multiplex usus ex hac ar-
te rite culta atque adhibita, in rem publicam etiam lite-
rarum luce fruentem, emanatus sit, si cultores amato-
resque sui paullo diligentius quam sæpe fieri solet, de
ea frugifera reddenda atque ita tractanda cogitent, ut
non solum ad oblectationem hominum otiosorum tota
convertatur, sed etiam ad fructum humanitati, quem ul-
tro offert, comparandum, adhibeatur.

§. I.

Inter sensus externos Auditum esse primarium, qui
perceptiones plurimas in animum transferat, dubio om-
nino caret; arctissimoque simul nexu hunc sensum Audi-
tus cum animi sensationibus, commotionibus inclinationi-
busque natura conjungi: ita ut quævis fere animi affectio
certo se sono prodat, qui deinde in animo ejus qui au-
dit, Sympathiæ cujusdam ope, eandem mox excitet com-
motionem, ac quæ illum primo expressit. Unde natura-
lis quædam & communis omnibus ac ubique intelligibi-
lis

lis lingua oritur: qui sermone artificiali & celerius & fortius, in animos agit, atque in hujus auxilium identidem advocatur. Sic clamor hominis miseria laborantis, vel periculo oppressi, vel irati, commiserationem excitat, vel terrorem incutit; sonus animum lætitia gestientem indicans, hilaritatem parit, &c: quos doloris, gaudii, iræ, irrisioñis sonos, nemo non intelligit, quorumque varietate sermoni etiam quotidiano præcipua vis & quasi vita conciliatur. Sensus inferiores, Olfactus nempe, Gustus atque Tactus, non nisi corporis voluptatem vel dolorem excitant, neque quidquam ad facultates animi superiores exercendas & colendas valent, cum in corporeo tantum sensu grata vel ingrate afficiendo, versentur Commotiones vero ex Auditu vel Visu ortæ, vim simul in animum quoque fingendum exercent, ac ad moralem ejus indolem constituendam, non parum adjuvant. Inter hos autem sensus superiores, Auditus insigni vi, etiam præ Visu pollet. Quam, utrum ipsius naturæ dono immediato, (ob aëris quam lucis vim in organa, indeque in animos, fortiorum,) an simul imitatione ac experientia quadam teneat? nunc non disquirimus: sufficit notasse, sonorum illam vim voluntatis nostræ imperio adeo non esse subjectam, ut etiam repugnantibus nobis, sese exferat; ac vestigia ejus non modo in hominibus agrestibus & barbaris, sed in animantibus quoque brutis, haud obscura sese prodere.

§. II.

Homines porro observamus natura sua ad sensa animi paullo insigniora sive lætiora sive tristiora, quasi contemplanda, ac illa confirmanda & diutius coram retinenda, ferri. Præ reliquis vero sensibus Auditus ad has ani-

nimi perceptiones non modo excitandas sed etiam confirmandas atque conservandas, in primis est potentissimus. Unde vulgaris est observatio, infantes cantum nondum eductos, cum velletitia vel tristitia afficiuntur, sonos tamen vel hilariores vel tristiores exprimere, in iisque profrendis ideo occupari, ut sensa vel grata vel ingrata, quamdiu hoc fieri possit, animo attentius quasi contemplentur. Mirum itaque non est, id quod etiam testatur experientia, homines vel maxime rudes atque incultos, sua sponte integra sonorum vel hilariorum vel tristiorum serie proferenda, animi commotiones vel in se vel in aliis concitare, confirmare, & inflammare solere. Sed cum hoc porro sonorum diversorum vi, conjungit sese facile vis motus cuiusdam numerosi, sive *Rhythmus*. Quæ res cum ita sese consociant, (ut nempe ad hos sonos modosque ex animo vel hilari vel tristi expresos, accedit rhythmus quidam, duratioque soni determinata) *Cantus* proprie sic dictus, simulque primum *Musices* rudimentum, oritur. Nec dubium est, quin hic rhythmus æque ac sonorum varietas, ex ipsa natura hominis ortum derivet. Duratio enim foni determinata, sive rhythmus, attentionem ab eo quod rei cuidam laboris atque molestiae inest, avocando, atque in aliis partibus quasi defigendo, permultum ad delectationem confert, & laborem alias brevi tedium creaturum, faciliorem efficit atque jucundiorum. Hoc etiam homines rudes, atque infantes cum rationis usum nondum acquisiverunt, indicant; qui in omni fere quam proferunt sonorum serie, motum rhythmicum qualemcunque observant. Hinc Nationes feritate atque barbarie cæteroquin laborantes, suis gaudent Canticis, in quibus motus quidam rhythmicus observatur. Quibus constitutis, quid sit *Musica*, facilissimo sane intelligitur negotio: Est nempe series sonorum ex sensu quo-

quodam animi ortorum atque expressorum, motu rhythmicō prolata; quæ vi pollet sensum eundem in auditibus excitandi, confirmandi, atque alendi.

§. III.

Ut in laude Musices in universum extollenda multi simus, opus non est; cum omnes fere (sicut monuimus) tam rudiores quam cultiores gentes, & multiplicem ejus in vita humana usum perspexerint, & institutis etiam publicis culturam ejus promovere studuerint. Negari sane nequit, Musicam, si modo recte & ad finem a natura ipsa indicatum, ut nempe animi humani utiliter commoveantur, accommodate tractetur, vi cæteras artes elegantiores facile antecellere. Eloquentia ipsa, ars hominibus commovendis cæteroquin maxime inserviens, attentionem auditorum longiorem, diutius in una re defigendam, ut potentius conservet, opem a rhythmo arteque pronuntiationis adsciscere necesse omnino habet; quo lassitudinem & tardium caveat, hominibus inprimis radioribus & orationis pulchritudini sentienda minus assuetis, facile alias oboriundum, maxime in argumentis explicandis, quæ παθες vehementiam ægrius admittunt. Musica vero in aures quasi vi quadam physica agit, aditumque eo ipso apertum facilemque in animum sibi munit. Quo nomine Picturæ, non tam ad hominum animos vehementer ac directe flectendos, quam potius ad imagines phantasie objiciendas mentemque sic fascinandam, comparatae, antecellit. Experientia facili edoctus quis nescit, sonos modosque arte Musicorum bene adornatos, summa polle vi, hominibus quæcunque fere sensa animi, commotionesque vel latiores vel tristiores, instillandi? Quin repugnante etiam voluntate, homines ad animi commo-

tiones sensaque, quæ sonis modisque bene apteque & ad eujusque ingenium atque habitum accommodate junctis proferuntur, motu quoque gestibusque corporis exprimenda, abripiuntur. Eademque experientia docet, choreas saltationesque, ad quas natura homines impellit, (animi commotiones, quin in corporis se effundant motus, continere nescios,) a cantu modisque Musicis disjungi non posse, ac præcipuam suam jucunditatem Musicæ debere; id quod rursus confirmat, Musicam corpus humanum ad motus incitare, vique gaudere in mentem ut & nervos motuum gestuumque effectores, agendi. Nec id videri mirum potest, ubi memineris, quantum ad perceptiones sensusque vividiores gignendos, impressiones in sistema nervorum factæ conferant; quas Musica sonis modisque suis ab aëris vibratione pendentibus efficit, qui nervos auditus irritabiles impellit, atque hinc in corpus accriter agit, vi tanto efficaciore, quo certius constat motum hunc aëris tremulum, materiam quoque vita destinatam (non vitra solum, sed solidiora etiam corpora) vehementer concutere. Unde exempla quoque, licet rationa, occurrunt efficaciam quam in homines morbo laborantes, Musica prorsus insignem exercuerit. Tanta igitur vi Musices adstructa atque probata, facile est ad intelligendum, cur (id quod significavimus) gentes non cultiores minus quam rudiores, in ejus laude agnoscenda communiter consenserint. De gentibus cultioribus tam prioris quam recentioris ævi, hoc quidem notissimum est: apud quas Musices studium pari cum earundem cultura passu semper fere ambulavit, & ut mores earum, barbarie ferocitateque ejecta, ad humanitatem magis composti fuerunt, ita magis etiam exultum perfectumque fuisse reperitur: id quod ex comparatione Musicæ non modo Nationum rudiorum cum cultiorum illa, sed harum etiam in.

inter se, luculenter patet. Sed de his postea videbimus, nunc ad vim, pretium atque studium artis nostræ, populis etiam incultis agnitaræ & adhibitæ, consideranda, quo cognatio ejus cum ingenio humano, atque in hoc exco-lendum influxus insignis eo luculentius appareat, primum nos conferemus.

§. IV.

Quantum igitur, annales rerum humanarum revolvendo & ad antiquissima usque tempora regrediendo, indagare licuit; Musicæ aliquam speciem invaluisse & placuisse ubique fere reperimus. Quod mirum primo intuitu quamvis videri possit, artem scilicet quæ nostris temporibus a cultoribus amatoribusque ingeniosissime tractata, tam exquisitæ evasit indolis, ut non nisi a nationibus ad summum culturæ fastigium perductiscoli posse videatur, antiquissimam esse ac rudibus etiam populis amatam & cultam; re tamen accuratius pensitata, miratio hæc facile evanescit. Non enim nisi rudioribus ac simplicioribus ejus initiis illam antiquitatem asseri posse, cuique mox intelligitur; primosque ac rudes incultæ adhuc artis conatus sua quasi sponte ex ipsa Natura humana profluere, atque in nisu commotiones sensaque animi exprimendi fundamentum agnoscere, jam docuimus: ita ut si vel nulla accederent historiæ monumenta atque testimonia rem confirmantia, artium tamen elegantiorum antiquissimam salutandam fore Musicam, vel hinc eluceret. Quæ nostro ævo non tam in animi commotionibus sensisque exprimendis depingendisque sæpe versatur, (id quod veram tamen summamque Musices laudem constituit) quam potius in artis non raro vanæ ostentatione, habituque opera Musicorum vel difficillima, nulla cæteroquin

vi animos pellendi insignia, exsequendi, sese jactat, eam
utique ignoravit antiquitas, simplici potius & pathetica
quam artificiosa auresque incassum titillante gaudens.
Huic suæ Musicæ, effectus antiquitatem eandem tribuisse
prorsus incredibiles, reperimus; quos multi hodie inter
fabulas referre non dubitant, duplice fere ducti ratione.
Musicæ nempe rudi & barbaræ, quæ nec quomodo pla-
cere omnino possit, intelligunt, vim singularem tribuere
ridiculum putant; absurdumque existimant, potestatem ei
adscribere longe majorem, quam vel Musicam hodier-
nam longe perfectiorem præstare experimur. Verum
quod rudit Musica barbarorum, quæ populis cultioribus
placere haud possit, & absurdâ fere videatur, illos tamen
vehementer afficere valeat; id mirum nobis videri mi-
nime debet. Musica enim (ut supra jam diximus) pa-
ri cum cultura gentium passu ambulat; quare aures Na-
tionum rudiorum quarum mores inculti vitaque agrestis
est, ad eam quam nos inprimis amamus pulcritudinem
& venustatem Musices quasi gustandam & cum oblecta-
tione percipiendam, astuetæ haud sunt; earumque ut in
universum de omni pulcritudine, ita etiam de laude Mu-
sices judicium, valde a nostro differt. Subtiliores elegan-
tesque nostri modi, sensum eorum fugiant; qui alperi
nobis durique videntur, eorum organis sunt accommo-
datissimi. Ut tota reliqua hominum rudiorum barbaro-
rumque vita, moresque inculti atque alperi, non poslunt
non hominibus cultioribus displicere; ita mirum non est,
Musicam quoque illorum, aures horum offendere, quæ
venustatem & pulcritudinem ex aliis ac subtilioribus jam
principiis dijudicant. Ad finem vero Musices, qui in a-
nimi commotionibus sensisque non indicandis solummo-
do exprimendisque, sed confirmandis quoque & inflam-
mandis versatur, obtinendum, necessario requiritur ut
mo-

motus Musices attentionem animi in audientibus occupet, sensuque suo sese insinuet: sine qua vi neque placere, neque movere, neque omnino a strepitu quodam inani discerni potest.

§. V.

Deinde antiquis temporibus **Musicam** a Poësi, cantum modosque a verbis & dictione vivida ac pathetica, disjunctos raro fuisse, observandum est. Binas has artes ut arctissima cognatione conjunctas olim spectabant, ad animos humanos communivi moyendos flectendosque pertinentes: accessit Cantus & Poëseos priscis illis temporibus necessitas, ut instrumenti unici quo ad res graves memoria condendas conservandasque, & cum aliis feliciter communicandas atque cognitionem vimque earum propagandam, uti nossent homines. Quid itaque mirum, si nostris temporibus Musica sola, cantus poësique locia vi plerumque destituta, æque efficax esse nequit? si fabulæ instar nobis jam videtur, quod de vi Musices apud antiquas gentes relatum legimus? Ipsa præterea ingenia hominum barbarorum, sensuum ac phantasie quam rationis imperio parere magis ad suetorum, ad vim Musicæ Poëseosque sentiendam longe erant proniora; puerorum magis quam adultorum & maturæ ætatis hominum more regebantur. Neutra porro ars cognata regulis ac quasi vinculis quibus hodie constringitur erat adhuc coercita; vehementius itaque, licet non æque verecunde & castigate, sese extulit, ac potentiora edidit virium suarum specimina. Decori leges, (cujus vix capiebant vim) artifices nondum terrebant, ac ad languorem potius quam audaciam inflamatam vergere, cogebant. Quæ apud Nationes politas plerumque fecus sunt; ratiociniis plus quam

B

fen-

sensui tribuentes. Vehementiores animi motus compescere ab infantia docemur, ac sensuum impressionibus resistere; itaque acies artium, harum maxime ope agentium, hebetatur, ipsique frigidiores & languidiores indies evadimus ac immobiliores. Hinc vis Musicæ etiam efficacissimæ, quasi in superficie tantum ludit, ad fundum cordis non penetrat; artes demum ipsæ formam nostris ingenij accommodatam, comitam quidem, politam, elegantem, sed debiliorem simul induunt. Poësi diximus Musicam primis fuisse semper adjunctam: quod ad Canticum primo, utpote partem Musices sine dubio antiquissimam, pertinuit. Postea de instrumentali etiam parte similiter valet, diu a vocali illa inseparabili. Musica scilicet vocalis, cum ex ipsa Natura humana sua fere sponte profluat, neque in prima sua conditione spectata inventionem atque excitationem admodum difficultem habeat, (id quod in instrumentali fecus est); valde probabile videtur, primum Musices quasi rudimentum in Cantu Musicaque vocali editum fuisse, ac inventis paullatim variis instrumentorum musicorum generibus, sonum modosque horum, cantui, ad vim ejus confirmandam & augendam, fuisse additos.

§. VI.

Sed age jam his præmissis, ad exempla spectanda singularum progrediamur Nationum quæ asserta nostra oppido confirment, ac ab antiquissimis retro temporibus, homines cum insignem culturæ Musices operam navasse, tum non levem hinc opem ad animorum cultum matrandum percepisse, demonstrent. Ac primo quidem Hebreorum monumenta adeamus: quæ Musicam primis jam mundi temporibus inventam cultamque fuisse testantur.

tur. Moses nempe, scriptor omnium qui exstant antiquissimus, nec ille a traditionibus & monumentis (sive scripto sive ore propagatis ac conservatis,) se multo antiquioribus destitutus, parce licet admodum primi ævi mores, instituta & inventa cæterorum tradat, Musices tamen instrumentalis, artis quippe suo jam ævo æstumassimæ, primam inventionem, vel perfectionem saltem, *Jubali*, Caini a trinepote nepoti, tribuit: qui igitur cum jam ante Diluvium viveret, quando multæ artes quæ usibus humanis valde necessariæ videntur, nondum eslerent inventæ, vel hinc patet, quam prope ars nostra cunas ipsas generis humani attingat. Cumque ea pars Musicæ quæ Instrumentis efficitur, non modo jam tractaretur, sed etiam genus utrumque instrumentorum musicorum, & quæ fidibus ornarentur, & quibus flatu soni elicerentur, in usu jam eslet; nemo non videt, industriam huic rei tributam fuisse haud perfuctoriam. Quid igitur de Cantu qui sola voce fit, existimare debemus? quem instrumentalis genere multo antiquiorem fuisse, facile ostendas. Cumque ejus cum Poësi demonstratam supra cognitionem cogitamus, ex vestigiis etiam carminum in antiquissimis illis primi ævi rebus apud Mosen obviis, (ex verbis *Lamechi* Genel. IV. v. 21,) idem confirmatur.

§. VII.

Hebræorum genti, omnium consensu & antiquissimæ & inter priscas optime nobis cognitæ, Musicæ coniunctum cum Poësi studium diligentissime tractatum fuisse, sacra eorum monumenta manifestissime testantur. Ut carmina eorum religiosa taceamus, eaque a choris duobus mature jam cani solita, saltationibus choreisque interdum adjunctis, Instrumentorum quoque variorum tempestive mentio occurrit.

rit. Ita post admirandam ab Aegyptiorum jugo liberacionem Moses & Israëlitæ carmen in honorem Iebovæ dixerunt, (Exod. XV) ac Maria quoque prophetissa — tympanum manu tenens subsequentibus mulieribus omnibus cum tympanis & in ciboris, alternatim viris respondebat &c. (Ibid. v. 20 sq.) cf. Num. 21: 17. Cantiones Jacobi & Mosis cycneæ, ac Carmen triumphale Debore & Baraki, cui non sunt notissima? Qualis cæterum fuerit Hebræorum Musica, hodie quidem accurate definiri haud potest: simpliciorem tamen, patheticam, hominumque animis commovendis idoneam fuisse, & vix aliter nisi Poësis subsidio adscito, tractatam, valde, verisimile est. Ob hanc igitur indolem suam præcipue in Scholis Prophetarum (ubi futuri gentis doctores formabantur) postea fuisse, una cum Poësi, adhibitam atque cultam, reperimus. Quarum Scholarum hunc morem vel locus insignis I Sam. X. v. 5. sq. (coll. vv. 10, 11, 12.) illustrat, ubi Samuel Saulo dicit: *Oppidum ingressus occurreret choro Prophetarum, qui de facello descendentes præente nubilo, tympano, tibia & cithara, carmina sacra canunt.* Vides conjuncto Poëseos & Musicæ studio operam navasse, varietatemque instrumentorum Musicorum adhibuisse. Quamquam videlicet ars scribendi ea tempestate & nota jam esset & usitata; rario tamen & difficilior non potuit non ejus esse usus, cum ob parciorum copiam materialium adhancartem exercendam necessiarum, tum ob ipsam scribendi rationem minus adhuc perfectam, paucitatemque hominum quibus & illa & legendi facultas satis esset familiaris: unde pauca scripto, pleraque per nuncios & oratione agi, videmus. Quibus accessit, quod eorum quæ legerentur, minime eadem vis esset ac eorum quæ audiarentur, in primis Poëseos & Musicæ efficacissima virtute adjutorum. Quare Saulum Prophetarum choro obvium, furore Divino correptum inter eos sacra carmina cecinisse,

I.c. legimus. Cf. 2 Reg. 3:15. Itaque sapientiae studiosis Poësin & Musicam tractare æque habebatur necessarium, ac nobis hodie in literis, legendō & scribendo, industriam ponere. Unde quid ad cultum ingeniorum animorumque adfluxerit adjumenti, intelligi simul potest: nempe idem fere quod nostro tempore ex tractatis diligenter literis experimur. Quare etiam lucis atque cultus in populo Israëlitico, præ multis aliis ejus ætatis nationibus, documenta non exigua reperimus. Cæterum Prophetas illos qui & Doctores & Poëtae & Musici simul erant, eandem huic genti, quam olim aliis plurimis sui vates, opem præstisile videmus. Ad animum sc. populo in bellis addendum, exercitum comitabantur; suaque carmina sono modisque variorum Instrumentorum Musicorum adjuta, canebant. Tota gens Hebræa ter singulis annis ad festa solennia celebranda, ex legum suarum præscripto congregari debuit. Hi conventus nationales festaque, præter alia instituta, carminibus Musicæ ope adjuncta canendis, celebrabantur; quo lætitiae ex beneficiis a Deo præstis conceptæ, libertatis civilis, concordiaque & amicitiae inter singulas tribus, sensa populo instillarentur. Cui usui adaptatis gens Hebræa (æque ac omnes fere aliæ gentes antiquiores) carminibus nationalibus non carebat. Hoc vero studium religionis cultui arctius arctiusque adnexum, post Monarchicum imperium introductum, majores etiam fecit progressus; Regum piorum cura fotum atque ornatum. Quantam David in primis huic rei diligentiam impenderit, quantos sumptus, quam magnifica instituta consecraverit; nemo ignorat. Non ex historia tantum rerum suarum, sed ex Psalmis suis maxime, quo flore ars nostra suo tempore suaque cura conspicua fuerit, manifestum est. Poëeos genus Lyricum, cuius cum Musica arctissimus in primis est nexus, non præsidio solum & incitamentis ornavit, sed ipse etiam

tanto studio tantoque successu coluit, ut summum attingeret fastigium, nullius gentis alius, vel cultissimæ arti laudique cedens. In eunte jam ætate, cum greges patris sui pauceret *David*, Musica Poësique delectatus, felicissimam iis operam navoravit (1 Sam. 16: 14 sqq.): earum deinde solatio virtute que erexit animum, spem Divini auxilii apud se inflamnavit, mentem oblectavit, cum in desertis errans ab hostibus agitatus, iratioris fortunæ varias experiretur procellas. Tandem vero periculis liberatus, & secundissimis rebus utens, amorem peritiamque Poëseos & Musices in solium regium secum evexit. Quam impense Musicæ faveret, vel inde satis patet, quod ex ejus instituto quartier mille Cantores sive Musici, e numero Levitarum, deligebantur, sub suis præfectis in certas classem distributi, quæ per vices, hymnos factos, voce partim, partim diversi generis instrumentis musicis usi, inter sacra canerent. 1. Chron. C. 23 & 26. Doctores igitur populi, regis exemplum secuti, non poterant non Musicæ Poësique summum illi quoque studium consecrare: quo factum est, ut ætas Davidis successorisque sui Salomonis, aurea Hebræorum merito salutanda sit; quæ exemplum & normam sequentium ætatum studiis ac diligentia, felicissimam illam laudatissimamque, diu præbuit. Vel varia instrumentorum Musicorum nomina Hebræis adhibitorum, (quæ partim ex titulis Odis Davidis imitatorumque suorum præfixis, partim ex carminibus ipsis, v. g. CL, colligere licet), quanto ardore huic studio dedita gens fuerit, luculenter docent. Ea quidem omnia nunc describere, vel formam usumque eorum definire haud valemus. Sed cum certis tamen instrumentis musicis certas Odas canendas esse, expresse significatur; indicare hoc videatur, certum affectum certaque sensa animi, sono certi alicujus instrumenti musici apte in primis exprimi atque ad-

adumbrari potuisse: quod progresum artis haud contemnendum, gustusque & judicij excellentiam, illud etiam prodit.

§. VIII.

Ab Hebræis ad gentes progrediamur illis vicinas, cum gloria antiquitatis, tum cultura poëeos lyricæ, coniunctaque huic Musicæ, nec illas parum celebres; Arabes nempe, cæterosque populos, regiones Asie Euphrati propiores, olim habitantes. Cum nempe *Arabum* (non minus quam reliquarum Nationum Orientalium) ingenia poësi in primis Lyricæ colendæ apta, temporibus jam antiquissimis operam illi dederint, atque carminum vestigia occurrant ante inventam scribendi artem factorum; Musicam quoque, cantum præcipue, illis jam olim placuisse, merito colligitur. Ut quæ adhuc super sunt laudanturque *Arabum* carmina prætereamus, Muhammedis ætate superiora, diu non nisi canendo conservata atque propagata (*); jam ante *Mosis* tempora gentibus harum

re-

(*) Nachher wurde, gegen das Ende des 6:ten Jahrhunderts, ein eisener Versammlungsplatz, den man mit dem nahmen Oeadh belegte, festgesetzt, wo jeder zugelassen wurde, der sich mit andern in einigen streit über vorzüge der Verstandesfähigkeiten einlassen wollte. Die Versammlung gab ausführlich ihr unpartheisches Urtheil über den Werth dessen, was jedes der wetteifernden partheiern vorgebracht hatte. Die Gedichte die für die vorzüglichsten waren erkannt worden, wurden mit goldenen buchstaben auf seide geschri[n]t, und im Tempel mit der größten feierlichkeit, aufgehängt. --- Diese Gedichte bekamen die nahmen Moallakat (aufgehängte) oder Modhabeat (goldne Gedichte). Sieben von diesen befinden sich in verschiedenen Europäischen Bibliotheken. (Richardson's Abb. über Sprachen, Litteratur und Gebräuche Morgenländischer Völker, I C, s. II), Facile apparer,

regionum carmina fuisse celebrata, ex scriptis ejus discimus (**). Neque hoc studium nihil ad ingenia gentis acuenda excolendaque contulisse, facile intelligitur. Cum vero posterioris ævi Arabes suam a *Perſis* sese Musicam accepisse testantur (***) ; hoc de recentiori illa atque informam artis redacta intelligendum est, post constitutam demum Monarchiam Arabicam, una cum litterarum cultu ab iis adoptata. Ad hoc genus, Scriptores Musicæ pertinent inter Arabes celebres; quos plures fuisse constat, quorum etiamnum libri supersunt. Recentiorē hanc artem, Græcorum adeo scriptis ac imitationi deberi, (a quibus forte ad Persas primum, atque ab his porro ad Arabes propagata fuit), ipsum nomen ejus indicare videtur, quo *Mousiki* & *Mosīcāb* eam appellant (+). Nos autem de veteri illa, rudiore ac genti domestica, loquimur. Cæterum constat, Arabes hodieque Musicæ non vocali minus quam instrumentalī audiendæ, voluptatique ex ea percipiendæ (ut omnes in universum Orientales), esse deditissimos; varia quoque adhibent instrumenta musica a peregrinatoribus commemorata, quorum omnium concentus, ad Principiū in primis delectationem, in suis adhuc conviviis festisque. Sed jam (secus ac olim fuit) ad

morem hunc gentis semicultæ, vestigia prodere consuetudinis antiquioris, vicinarum nationum imitatione aliquantum immutatae. Quod jam scriptura præstirit, id olim, literis nondum cognitis, non nisi *Cantus* ope fieri potuit. Cf. *Pococke Spec. Hist. Arab.* p. 159, & *Eichhorn Monum. Antiquiss. Hist. Arab.* p. 5. sqq. p. 8. sqq.

(**) *Numer. XXI* v. 27 sqq. *Unde dixerunt Poëtæ: Venite Hesbonem* &c. Cfr. v. 14 sq. *Mochitas*, *Ammonitas*, *Amoritas*, populos fuisse Arabicos, nemo dubitat; ad quos carmina a *Mōsē* laudata sine dubio pertinebant.

(***) Vid. D'HERBELOT *Biblioth. Orientale*, Voc. *Angam*,

(+) Vid. D'HERBELOT l. c. Voc. *Mosīcāb*.

ad certos tantum homines, eosque inferioris fere ordinis, hujus artis studium restrictum deprehenditur: eminentiori loco nati Principesque, culturam Musicæ (ut saltandi artem) dignitati suæ minus convenire existimantes, Musicos Cantoresque mercede conductos, delectationi suæ quandocunque placet inservientes, alunt. Musicam ipsam quam colunt, simplicem esse, gravem, omnique arte difficultiori destitutam, facile intelligitur. Eam vero, ut omnes fere aliæ gentes, ad animum suis in bello adjicendum, etiam adhibent (cf. Hiob. 39: 24 sq.); atque ex numero instrumentorum musicorum militarium, dignitatis suæ conjecturam fieri volentes, quo plus potentia ac auctoritate Principes eminent, eo pluribus instrumentis sonante Musica utuntur Militari (††).

§. IX.

*Persas antiquosa Musis, poësi nempe artibusque aliis elegantioribus, prorsus alienos haud fuisse, fidem faciunt ea quæ STRABO de puerorum gentis illius educatione refert; qui *Disciplinarum* inquit *Magistris continentissimis utuntur, qui & fabulas ad utilitatem accommodatas contexunt & cum cantu & sine cantu, Deorum ac clavorum virorum facta celebrantes* (*). Ex quibus patet, Musicam cum adjuncta ei Poësi Lyrica, inter Persas quoque vetustam fuisse; ac iisdem inserviisse usibus, quibus eam nationibus reliquis, cum prisci tum nostri ævi, non cultioribus solum sed etiam rudioribus, inserviisse ac inservire constat. Unde antiqui etiam, quos Guebri crepant, libri, quos ab ipso*

C

Zer-

(††) Vid. NIEBUHRS Reisebeschreibung nach Arabien, I Band, pag. 173 sqq.

(*) Geograph. L. XV, p. 1066 Ed. Almeloveen.

Zerduscht profectos esse multi contendunt, versibus sunt contexti (**). Medio deinde ævo, seculis in primis XI - XV (quæ aurea fuit literarum Persicarum ætas) etiam auctum hoc studium fuisse, ac multas scholas celebres in Perside floruisse, in quibus cum aliæ disciplinæ, tum artes quoque liberales, & inter eas Musica, diligenter tractarentur, scriptores harum rerum testantur. Quæ instituta quantum ad ingeniorum cultum promovendum contulerint, vel linguae Persicæ, vehementer ab iis quibus familiaris est celebratæ laudes, indicare poslunt (***) . Studii autem quod Musicæ olim tribuerunt Persæ, reliquias hodieque superesse, peregrinatores docent: inter quos præcipius CHARDIN, eos artem quam Mousiki (vocabulo a lingua Græca orto) appellant, non mathematice solum callere testatur, quoad numerum scilicet sonorum & quæ sunt hujus generis alia, sed eam quoque ut artem spectare libaram, quæ venuste canere, instrumentaque simul musica ad animos movendos accommodate tractare, doceat. Plures præterea Auctores reperiri tradit, qui de Musica non vocali minus quam instrumentalí commentati sint, Musicamque gentis, certis regulis descripserint & in artis formam redegerint (†); Cantui porro nationem esse deditissimam, unde accidat, ut opifices aliquique homines laboribus suis intenti, per totum fere diem, se delectandi labore que faciliorem efficiendi cauſa cantent; variis gentem multisque gaudere instrumentorum musicorum generibus; in omnibus, non Principum minus quam privatorum nobiliori loco natorum conviviis, Musicam præcipuum oblectationis partem constituere, &c. Memorabile autem est,

(**) Vid. RICHARDSSON l. c. p. 19 & 33.

(***) Vid. RICHARDSON l. c. p. 25 & 43 - 50.

(†) CHARDIN *Voyage de Perse* T. III Ch. VII,

est, ac ad mores veterum illustrandos in primis aptum, quod præclarus idem auctor testatur, Musicos & Cantores Persarum, qui suam non male callent artem, Poëtas simul esse totius regni celeberrimos, Musicam Poësi conjungentes, Carminaque a se ipsis composita, (Regum laudes & res gestas celebrantia, &c.) instrumentorum musicorum ope adjuncta, canere.

Reliquas nationes Orientales olim celebres (sed quorum monumenta literaria nulla jam supersunt, nobis quidem intelligibilia), quod attinet, *Ægyptios*, (populum, Asiae maxime vicinam partem Africæ habitantem, commercioque cum Asianis assiduo junctum) inter primos fuisse qui Musicam, jam ante diluvium inventam sed per hanc calamitatem magna sine dubio jactura affectam, instauraverint, existimes; a quibus ea ad Græcos, ab his ad Latinos aliosque Europæos traducta, maximis tandem auctibus crevit. *Ægyptii* vero prisci Musicam ad usum religionis in primis contulisse dicuntur, finem ejus præcipuum in animis humanis movendis sensisque pietatis & humanitatis instillandis, non absurde constituentes. *Mercurium* inter *Ægyptios* Lyram primum invenisse, Diodorus tradit. *Osiris* vero jam antea tibiam simplicem, loco tibiarum ex pluribus fistulis diversæ longitudinis compositorum, excogitatae dicitur. Pythagoram porro Musica *Ægyptiorum*, cum in iis degeret regionibus, captum, eam in Græciam transtulisse narrant (††)

Babylonios priscos permultum Musica delectatos fuisse, e scriptorum antiquorum testimoniosis discimus. Sacra idem Scriptura testatur; plura etiam instrumenta recensens musica Babylonii usitata, Dan. III, 5: quod satis superque indicat Musices culturam iis placuisse.

O-

(††) Bibl. Hist. L. I, C. 16. (male disputat C. 51, vid. Wesselingii notam) & HERODOTUS L. II C. 60 & 79.

Omnia Medorum antiquorum convivia festaque (si fidem Xenophonti habere velimus) Musica celebrabantur; quos Cantu non minus quam sonis instrumentorum Musicorum delectatos, Musicam utramque diligentem coluisse studio dicit: quin ipsos quoque reges Medorum, voluptati ex Musica percipiendæ deditos, eam tractare, haud designatos fuisse (†††).

Sed temporis qua premimur angustia admoniti, heic filum dicendorum abrumpere cogimur; quæ restant, olim, si fata permiserint, persecuturi.

(†††) Cyropæd. L. I. ε. 3, §. 9. L. IV. c. 5, §. 3. Cfr. Dion ap. ATHENÆUM *Deipnosoph.* L. XIV p. 633 (Ed. Casaub. Lugd. 1657 Fol.); Et de studio Musices apud antiquas nationes in universum, GOGUET von dem ursprung der Gesetze, Künste und Wissenschaften (versione enim libri præclari Germanica utimur) T. I. L. II, C. VI p. 173 sq. L. V. p. 325 sq. L. VI. C. I. p. 351 sq. & locis pluribus paſſim.

